

Maffiajongen

Luisa Mattia

I

Broers

Soms weet ik het allemaal niet zo goed. Dan merk ik niet wat er om me heen gebeurt. Ik zie het wel, maar ik weet niet of het goed of slecht is. Als je vijftien bent, zoals ik, dan let je niet altijd op. Ik bedoel, je denkt niet na bij de dingen. Je doet gewoon. Ik deed gewoon wat ik altijd deed, wat mijn oudere broer zei. Pedro. Pietro eigenlijk, maar dat vindt hij een flutnaam. Een naam voor oude mensen, zegt hij. Pedro. Dat straalt veel meer uit. Zo heten de gangsters in de films waar hij heen gaat, en die hij thuis nog tig keer kijkt. Als de dvd-speler het doet.

Met Pedro valt niet te spotten en hij leert mij ook alles. Ik heb al heel veel van hem geleerd. Tot die dag, toen alles begon en ik niets doorhad. Die ochtend in oktober, bij ons thuis.

Antonio zat aan de keukentafel, roerde gedachteloos met een lepeltje in zijn melk met koffie. Hij kauwde met tegenzin op een stuk brood en liet de andere helft liggen. De geluiden van het huis om hem heen klonken wattig, ver weg: zijn moeder die koffie inschonk, zijn zus Letizia die in de keuken rondscharrelde met zijn broertje Enzo op de arm, die blèrde omdat hij zijn fles melk niet wilde.

Pedro, zijn oudere broer, hield zich zoals gewoonlijk afzijdig, rokend op zijn bed. Weg van de vrouwen, van zijn broertje dat zeurde, van de keukengeuren. Hij rookte en dronk koffie. Koffie uit een klein glaasje, zoals mannen hun koffie drinken.

‘Drink die melk nou eens op en ga naar school!’ De

scherpe stem van zijn moeder haalde Antonio uit zijn gedachten.

‘Ik hoef dat smerige spul niet.’

Hij stootte zijn stoel om bij het opstaan, maar het kon hem niets schelen. De preek van zijn moeder achtervolgde hem door de gang. Toen hij langs de slaapkamer liep, zag hij door de open deur zijn vader op het onopgemaakte bed liggen, opgerold als een kind. Zijn vader! Hij sliep door het daglicht heen en door alle geluiden. Hij snurkte en zijn ongeschoren gezicht maakte hem oud, vond Antonio.

Die heeft geen haast, dacht Antonio. Hij zit nokvol wijn. Antonio keerde zich van de slaapkamer en van zijn vader af, en hij schoof stil in de kamer die hij met Pedro deelde naar binnen. Zijn broer – op bed, rug tegen de kussens – rookte. Hij had schijnbaar geen last van de rommel die er overal lag. Antonio wel. Hij keek schuin naar zijn broer en greep het hengsel van zijn rugzak, die vol en zwaar was van de boeken en schriften.

Pedro volgde hem met zijn blik. Hij ging verliggen in de kussens en sloeg Antonio gade met zijn gitzwarte ogen. Koude ogen, bang makende ogen soms.

Antonio hield van zijn broer, wilde op hem lijken, net als hij zijn: angst aanjagen, met één blik. Maar nu Pedro zo naar hem keek voelde hij zich klein, zoals gewoonlijk.

Pedro blies een grote rookwolk uit, glimlachte. Hij wees zwijgend naar een pakketje op het nachtkastje.

Opgelucht door die glimlach en de samenzweerderige houding van zijn broer, nam Antonio het pakje en stopte het in het zijvak van zijn rugzak. ‘Ik ben weg,’ zei hij.

Een hoofdknik en Pedro’s gezicht verdween achter een dikke wolk rook.

Antonio liep de trap af en stak de plaats over, die leeg was op de plakkende hitte na.

Ik haat deze plek. Ik haat mijn huis. Zo gauw ik geld heb, ben ik weg. Naar Palermo. Of naar Rome en Milaan. En naar

Rimini. Daar heb je disco's en meisjes die je willen. Ik ga heen waar ik zin in heb, het gaat ze niks aan. En school? Ik begraaf school, ik vergeet school, school kan de pot op.

Antonio reed langs de uitpuilende vuilcontainers, schopte tegen een leeg colablikje en stak kort zijn hand op naar een groepje jongetjes dat buiten bij de bar stond. Hij reed langzaam, zonder haast. Hij was al zo vaak te laat op school gekomen en niemand die er ooit iets van zei. De conciërge niet, de leerkrachten niet, dus hij ook niet. Maar van Pedro moest hij naar school. Die zeurde elke dag dat hij zijn schooltas moest pakken. Pff... Pedro moest er nodig iets van zeggen, hij was zelf op zijn elfde al van school af gegaan.

Soms begon Pedro hem zelfs ineens te overhoren, voor de lol. Dan pakte hij een boek, bladerde er lukraak in, met die eeuwige koude blik van hem, en vuurde de ene na de andere vraag op hem af. Met zijn sigaret nog in zijn mond. Vraag na vraag, alsof hij aan een tv-quiz meedeed. Meestal zei Antonio niets en viel hij compleet stil. Want die ingehouden lach van Pedro, de manier waarop hij de rook door zijn neusgaten blies, zijn bewegingen ... Het had iets gemeens, iets vijandigs. Pedro wist best dat Antonio nauwelijks wist wat er op de onderstreepte, verkreukelde pagina's stond. Zo goed als niets eigenlijk. Maar daar ging het Pedro niet om. Hij wilde Antonio alleen voor gek zetten, laten zien wie de baas was, net als wanneer hij hem voor de lol voor schut zette voor zijn vrienden. Grote, verwaande jongens. Antonio had een hekel aan ze. Maar de motors die ze hadden! Die vond hij wel mooi.

Ik ga geld verdienen en dan koop ik ook zo'n motor. Een 500. Een knalrode, met een panter op de voorkant, die zijn tanden laat zien, die gromt. Een zwarte, de panter dan.

In het voorbijgaan liet hij even zijn vingers glijden over de motor van Nino, Pedro's beste vriend. Een Harley Davidson, een opgevoerde en net een straaljager als hij langs komt rijden. Zwart en glanzend in de ochtendzon. In het ochtendlicht leek de tijger voor op de tank extra eng, met zijn opengesperde bek. Alsof hij je elk moment kon bespringen en opslokken.

Antonio keek om zich heen, maar Nino was zo vroeg nog niet buiten. Nino parkeerde zijn motor altijd vóór de bar, expres, zodat iedereen kon zien dat hij de baas was, zodat ze respect voor hem zouden hebben. Het groepje jongetjes moest opletten dat er niet een of andere oetlul met zijn tengels aan zijn motor dacht te kunnen zitten. Al had nog nooit iemand dat gewaagd. Iedereen in hun wijk wist wie er de baas was op straat: Pedro en zijn maten.

De barman gaf Antonio een korte hoofdknik om hem te begroeten. Maar hij zei niets. Ze zeiden nooit veel, de mensen in zijn wijk. Antonio gaf gas en schoot ervandoor, daar hield hij van.

Hij ging niet meteen naar school. Hij moest eerst iets doen, voor Pedro.

Op volle snelheid scheurde hij door de steegjes, suisde over de kustweg, manoeuvreerde handig tussen de auto's door die voor het rode verkeerslicht stonden, ontweek op een haar na een geparkeerde auto en gooide zijn brommer triomfantelijk de brede laan met platanen in, die naar school liep. Vlak naast een groepje scholieren dat juist de poort binnenging, remde hij. Hij plantte zijn rugzak op het zadel van zijn brommer en ging met zijn rug tegen het schoolhek staan.

'Sta je hier?'

De zin komt uit dezelfde kop als altijd: dun tienerbaardje, klein brilletje, een serieus gezicht dat niet lijkt te stroken met het gouden oorknopje in de linker oorlel.

Antonio staat met zijn handen in zijn zakken, en knijpt in het pakketje dat nauwelijks groter is dan een pakje siga-

retten en dat Pedro hem heeft toevertrouwd. Een vlugge beweging en het pakje is in handen van het joch met de bril. Een hoofdknik als groet en Antonio heeft een rolletje bankbiljetten in zijn zak. Hij stopt het snel in zijn rugzak en gaat rustig weer op zijn brommer zitten. De zon staat al hoger en brengt het asfalt haast aan de kook. Het is herfst, maar met een verstikkende warmte, zoals vaak in deze streek. Antonio kijkt ongeïnteresseerd naar de scholieren, die in en uit lopen. Ze zijn niet veel ouder dan hij: zestien, zeventien. Mannen al, vinden ze zelf.

Hoezo mannen? Vreemde gasten! Ze hebben bakken met geld, maar schijten om niks van angst in hun broek. Op een keer was ik hier met Pedro. Toen heeft hij zo'n gast met een supervette scooter een lesje geleerd. Al bij de eerste klap begon ie als een meid te janken en trok hij alles uit zijn zakken wat hij bij zich had uit. Hij wilde zelfs zijn mobiel afgeven. Maar mijn broer is geen dief. Hij is een man van eer. Hij wilde alleen geld om sigaretten te kopen. Niets meer, niets minder, alleen waar hij recht op had. We hebben hem op de grond laten liggen, die gast met z'n peutersnotneus. Ze hebben geld, hoor, die gasten, en dan denken ze gelijk dat ze iets te zeggen hebben. Pedro zegt altijd: "Het zijn angsthazen. En daar verdienen wij geld mee. Geen medelijden met rijke stinkerds en schijtuizen."

En dat vind ik ook.

Een stoot gas: Antonio versnelt en suist weg. Hij ontwijkt een paar leerlingen en kijkt verveeld over het pleintje achter het schoolgebouw. Niets nieuws. Alles als altijd.

Toch niet. Daar staat iemand die hij niet eerder heeft gezien. Een forse, lange, dikke man. Het lijkt wel een reus. Hij staat tegen een busje aan geleund. Het achterportier staat open, maar Antonio kan niet zien wat de man bij zich heeft. Hij heeft zijn bus midden op het plein gezet

en kijkt nu naar Antonio. Niet om een bijzondere reden, hij kijkt gewoon. Antonio kijkt strak terug en probeert zo agressief mogelijk te kijken. Net zo agressief als Pedro kijkt zodra er iets gebeurt wat hem niet zint. De man kijkt weg en kruipt de bus in. Niet voor lang. Even later komt hij er weer uit met een paar houten bankjes, die hij naast de bus op elkaar stapelt. Hij gaat de bus weer in en komt dan naar buiten met een koffer, die wordt dichtgehouden door een koperen gesp, die blinkt als goud in de ochtendzon. Hij kijkt heel vluchtig naar Antonio. Die draait hard aan het gas en scheurt ervandoor.

Pedro hoorde Antonio door de gang weglopen en hem de huisdeur luidruchtig achter zich dicht trekken. Hij krabde aan de slordige, vlassige baard op zijn wangen. Een mooie kop had ie, al zei hij het zelf. Met donkere, glanzende ogen, die hij gebruikte om angst in te boezemen. Om te verlammen, om te domineren. Zelfs Antonio. Want die moest een groot man worden, die nergens bang voor was. Een man zoals hijzelf, maar dan nog beter. Hij moest zijn school afmaken, zodat hij netjes zou leren praten en niet uitgelachen zou worden door die schijters van advocaten en nepadvocaatjes, die belangrijk lopen te doen op de rechtbank en in de chique cafés in de stad. Advocaat moest hij worden, Antonio. Een advocaat met een toga en een eigen kantoor waar iedereen jaloers op zou zijn.

Hij glimlachte bij de gedachte aan Antonio. Hoe hij knap, met zijn krulhaar en zijn goede figuur, fier rechtop voor de rechters zou staan, als een held uit het Wilde Westen. Die iedereen zou overrompelen met zijn mooie woorden, die hij tot een lange ketting aan elkaar zou rijgen.

Pedro ging verliggen, strekte zich uit om zijn peuk uit het

raam te gooien en zakte weer achterover. Hij kon nog even slapen. Het was nog vroeg, hij hoorde nog niemand op de binnenplaats. Nino zou pas later komen. Pedro zou hem herkennen aan het geronk van zijn Harley, dat arrogant door het slaapkamerraam naar binnen zou dringen, en de glazen druppels van de spuuglelijke plafondlamp zou laten rinkelen. Pedro zonk weg in het kussen en sloot zijn ogen.

‘Enzo, Enzino, spuug uit! Toe!’ Paniek in zijn moeders stem. ‘Letizia, roep Pietro, Letizia!’

Pietro. Alleen de twee vrouwen in zijn huis noemden hem nog zo. Alleen zij twee. Zijn moeder waagde het soms zelfs om Pietruzzu te zeggen, Pietrootje, wat hem irriteerde. Hij werd er zelfs agressief van, zelfs nu hij er alleen aan dacht. Ondraaglijk.

Hij stond net op, toen zijn zus Letizia de glazen kamerdeur opengooide.

‘Snel, Pietro, je moet komen! Enzo heeft een stuk oud brood ingeslikt, hij stikt er zowat in.’

Hij keek de keuken in, zag zijn broertje eerst rood aanlopen, toen paars en zwart. Hij zag het jochie met zijn bolle wangen, hoe hij naar adem hapte op de arm van hun moeder, die hem huilend wiegde. Hij rukte hem uit haar armen. Hij hield hem aan zijn voeten omhoog zoals een slager een konijn of een kip omhoog houdt, duwde zijn moeder – die met de handen in het haar de Heilige Rosalia aanriep – aan de kant, en schudde zijn broertje, met zijn hoofd naar beneden, door elkaar. Hard, met woede, totdat hij het stuk brood op de grond zag vallen en wie weet waarheen rollen.

Het kind kreeg weer lucht. Pedro ook. Maar hij was niet klaar. Hij draaide zich om naar Letizia en gaf haar een klap.

‘Wat heb jij voor nut, hè? Je kunt niet eens op Enzino passen! Wat was je aan het doen, toen die kleine bijna de pijp uit ging?’

Zijn blik viel op de tv die aanstond.

‘Je zat te kwijlen bij die stomme series van je, in plaats van te doen wat je doen moet!’

Hij voelde een woede opkomen die hij niet binnen kon houden. Die zus van hem zat de hele dag niets te doen: beetje voor de tv, wat dingetjes in huis, beetje poetswerk bij anderen thuis, niet te vaak en voor niet al te veel geld. Zestien, en ze leek wel een ouwe dweil.

‘Pietro, asjeblieft. Het was een ongeluk,’ smeekte zijn moeder.

‘Verdedig haar maar. Ze vermoordt je zoon en jij verdedigt haar.’

‘Ik was net te laat. Hij had dat brood ineens te pakken,’ schreeuwde Letizia in tranen.

‘En precies op dat moment had jij er moeten zijn, oké!’

Pedro kon zijn woede niet meer inhouden. Het gekrijs van zijn zus, het gehuil van Enzo die dan wel weer ademde, maar niet ophield met zijn gejammer, het binnensmondse gejammer van zijn moeder, die, nog steeds, de Heilige Rosalia om hulp riep. Hij hield het niet meer uit.

‘Jullie verpesten mijn leven, dat doen jullie!’

Hij schopte tegen de plastic keukenstoelen, duwde zijn zus ruw aan de kant.

‘Mijn *leven* verpesten jullie,’ riep hij nog eens.

Hij ging terug naar zijn kamer, zakte op het bed, hij stak nog een sigaret aan en keek naar buiten. Als je vanaf het bed naar buiten keek, zag je alleen het afbrokkelende stucwerk van de muren van de huizen tegenover, de schotelantennes op de daken en een klein stukje blauwe lucht. Niets dus, dacht Pedro.

Hij besloot naar buiten te gaan. Hij trok een kam door zijn blonde haren, bond ze in een staart en koos met zorg een trui uit, een zwarte, als de nacht. Hij trok een strakke spijkerbroek en laarzen aan, als een rockzanger tijdens een concert. Hij waste snel zijn gezicht. Zijn baard liet hij zo, in de war en dun op zijn jukbeenderen. Hij wilde hem nog een beetje langer laten groeien, zodat hij op een Amerikaanse filmster zou lijken.

Hij keek in de spiegel. Hij keurde zichzelf goed: hij was mooi genoeg om mooi gevonden te worden, zijn donkere ogen waren precies streng genoeg om gehoorzaamd te worden.

Met één vinger wipte hij zijn leren jack van de haak en vertrok.

Hij keek hem strak aan, kneep hem in zijn nek en met zijn gezicht vlak voor het zijne zei hij:

‘En jij wilt toch gerespecteerd worden, of niet?’

‘Als u wilt, don Salvo.’

‘Horen jullie dat? *Als u wilt.*

Goed zo, zo hoort dat, jongen.

Meteen begrijpen, zodat ik mijn adem niet verspil.’

Maffiajongen

Antonio is veertien.

Hij woont in Palermo op Sicilië, in een wijk met weinig hoop op een goede toekomst. Antonio's grote voorbeeld is zijn broer, de onbetwiste leider van de buurt, die wordt 'geroepen' door *boss* don Salvo. Maar je wordt niet zomaar een man van don Salvo. Antonio doet een vreselijke ontdekking over Pedro en hij staat voor een moeilijke keus.

Luisa Mattia is een Italiaanse schrijfster.

Met *Maffiajongen* won ze een Italiaanse jeugdboekenprijs.

www.lazeta.nl

Thema: maffia, geweld, verantwoordelijkheid

NUR: 284

ISBN 978-94-92197-00-9

9 789492 197009 >